

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

Polski Związek Alpinizmu	
Wpływ	Znak
21/06/2010	257/10
Załączniki	1

Katowice, 11 czerwca 2010r.
RDOŚ-24-PN/66301/21/12/10/aj

Decyzja

Na podstawie art. 104 oraz art. 154 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), a także art. 15 ust. 1 pkt 15 i pkt 17 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.), w związku z zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 sierpnia 1957r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Góra Zborów” (M.P. Nr 75, poz. 461),

orzekam

1. Ruch pieszy na terenie rezerwatu przyrody „Góra Zborów” dopuszcza się po:
 - 1) szlakach turystycznych oznaczonych:
 - a) kolorem czerwonym - tzw. szlak „Orlich Gniazd”
 - b) kolorem zielonym - tzw. szlak „Rzędkowicki”
 - c) kolorem czarnym - przebiegającym od parkingu z Zagrodą Edukacyjną, położonego przy granicy rezerwatu, do obniżenia pomiędzy Górą Zborów a Górą Kołoczek;
 - 2) trasie turystycznej w „Jaskini Głębokiej”, rozpoczynającej i kończącej się na wejściu przez tzw. „Lej Szpatowców”, przy zachowaniu następujących warunków:
 - a) trasa turystyczna dostępna jest dla ruchu od 15 kwietnia do 31 października, przy czym:
 - w kwietniu - w godz. 9.00 - 16.00
 - od 1 maja do 31 sierpnia - w godz. 9.00 - 18.00
 - od 1 września do 31 października w godz. 9.00 - 16.00
 - b) jednorazowo na trasie turystycznej w „Jaskini Głębokiej” może przebywać do 30 osób;
 - 3) ścieżce dydaktycznej „Góra Zborów – człowiek i przyroda”;
 - 4) ścieżkach dojścia do udostępnionych ścian wspinaczkowych.
2. Wspinaczkę skalaną (uprawianie alpinizmu) z zastrzeżeniem pkt 3, dopuszcza się na ścianach położonych w rejonach oznaczonych na mapie, stanowiącej załącznik do niniejszej decyzji szrafurą koloru czerwonego po istniejących, w dniu wydania niniejszej decyzji, drogach wspinaczkowych, przy zachowaniu następujących warunków:
 - a) korzystania z istniejących, atestowanych punktów asekuracyjnych – nie dopuszcza się instalowania stałych, nowych punktów asekuracyjnych,

- b) w rejonie tzw. „Kruczych Skał” dopuszcza się wspinaczkę wyłącznie z dolną asekuracją, przy czym ostatni wykorzystywany punkt asekuracyjny będzie zamontowany min. 2 m poniżej górnej krawędzi ściany wspinaczkowej,
 - c) nie dopuszcza się uprawiania drytoolingu – wspinaczki przy zastosowaniu sprzętu typowego dla wspinaczki lodowej (m.in. czekany, raki).
3. Dopuszcza się ruch związany z eksploracją jaskiń, w tym „Jaskini Głębokiej” poza trasą turystyczną, w okresie od 15 kwietnia do 31 października.
 4. Przebieg szlaków turystycznych, ścieżki edukacyjnej, ścieżek dojścia do ścian wspinaczkowych, oraz rejonów udostępnionych do uprawiania wspinaczki skalnej, o których mowa odpowiednio w pkt 1 i w pkt 2, określa załącznik - mapa stanowiąca integralną część niniejszej decyzji.
 5. Uchyła się w całości decyzję Wojewody Śląskiego z 21 września 2007r. nr ŚR.VII/1/66301-169/21/07, zmienioną decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 27 marca 2009r. nr RDOŚ-24-PN66301/25/21/09/aj.

Uzasadnienie

Rezerwat przyrody „Góra Zborów” został utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 sierpnia 1957r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Góra Zborów” (M.P. Nr 75, poz. 461) w celu zachowania, ze względów naukowych i krajobrazowych, licznych skał wapiennych tworzących najbardziej malowniczą grupę ostańców skalnych na Wyżynie Częstochowskiej. Rezerwat ten położony jest w granicach proponowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Kroczycka”, wyznaczonego dla zachowania siedlisk przyrodniczych: wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilla caulescentis* (kod 8210) i zarośla jałowca pospolitego (kod 5130).

Walory przyrodnicze rezerwatu „Góra Zborów” - m.in. łatwo dostępna „Jaskinia Głęboka” oraz ostańce skalne z atrakcyjnymi ścianami wspinaczkowymi, a także wyjątkowo dogodny dojazd sprawiają, że obiekt ten od wielu lat jest intensywnie wykorzystywany dla celów rekreacji i turystyki, zarówno powszechnej jak i kwalifikowanej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 i 17 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, wspinaczki, eksploracji jaskiń z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W związku z tym dopuszczenie wykorzystania rekreacyjnego, turystycznego i sportowego rezerwatu „Góra Zborów” wymaga wyznaczenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach miejsc udostępnionych do tych form aktywności.

Dotychczas miejsca te wyznaczone były na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego z 21 września 2007r. nr ŚR-VII/1/66301-169/21/07. W decyzji tej ruch pieszy dopuszczono po szlakach turystycznych oznaczonych kolorami: czerwonym, zielonym i czarnym, a także po istniejących ścieżkach najkrótszą drogą, w celu dojścia do udostępnionych jaskiń i skałek. Eksploracja jaskiń, określona w ww. decyzji Wojewody Śląskiego z 21 września 2007r. jako „turystyka kwalifikowana”, była dozwolona w „Jaskini Berkowej” w okresie od 15 kwietnia do 15 listopada, wyłącznie dla osób posiadających uprawnienia do prowadzenia taternictwa jaskiniowego, realizowana z użyciem wyłącznie oświetlenia elektrycznego oraz po uzyskaniu uzgodnienia wojewódzkiego konserwatora przyrody określającego m.in. harmonogram wejść do jaskini oraz rodzaj i sposób stosowania sprzętu wspinaczkowego.

Na podstawie tej decyzji, dla osób posiadających kwalifikacje do wspinaczki skałkowej, dopuszczono także uprawianie na terenie rezerwatu wspinaczki skalnej, pod warunkiem wykorzystywania wyłącznie istniejących punktów asekuracyjnych (nieinstalowania nowych).

Decyzja Wojewody Śląskiego z 21 września 2007r. nr ŚR-VII/1/66301-169/21/07 została zmieniona decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 27 marca 2009r. nr RDOŚ-24-PN66301/25/21/09/aj. Na mocy ww. decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach „Jaskinia Głęboka” została wyłączona z ruchu turystycznego, ze względu na bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi.

Wstępne badanie odspojenia skał przeprowadzone 24 marca 2009r. przez specjalistów z Głównego Instytutu Górniczego wykazało zagrożenie oderwania się bloków skalnych. Konieczne było zatem natychmiastowe wyłączenie tego obiektu z ruchu turystycznego do czasu zabezpieczenia jaskini.

Dokonana niniejszą decyzją weryfikacja regulacji dotyczących określenia miejsc udostępnionych do ruchu turystycznego wynika z następujących przesłanek:

1. Zabezpieczenia - staraniem Towarzystwa Miłośników Ziemi Zawierciańskiej - „Jaskini Głębokiej” w sposób umożliwiający udostępnienie obiektu dla turysty masowego.

Prace zabezpieczające jaskinię przed zawaleniem zostały wykonane na zlecenie Towarzystwa Miłośników Ziemi Zawierciańskiej, na podstawie decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 4 lutego 2010r. nr RDOŚ-24-PN/66301/21/124-1/09/aj.

Decyzja ta została wydana w oparciu o projekt techniczny zabezpieczenia „Jaskini Głębokiej” wykonany przez Główny Instytut Górniczy Zakład Tępań i Mechaniki Górniczej (przygotowany na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach) oraz uchwałę Regionalnej Rady Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego z 9 grudnia 2009r., pozytywnie opiniującą koncepcję zabezpieczenia i udostępnienia przedmiotowej jaskini do ruchu turystycznego.

W trakcie robót zabezpieczających Towarzystwo Miłośników Ziemi Zawierciańskiej zapewniło nadzór ekspercki w zakresie ich zgodności z wymogami ochrony przyrody oraz nadzór autorski nad wykonaniem technicznego zabezpieczenia jaskini, prowadzony przez zespół z Zakładu Tępań i Mechaniki Górniczej.

Pismem z 25 maja 2010r. Towarzystwo Miłośników Ziemi Zawierciańskiej przekazało Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska dokumentację wykonaną przez Główny Instytut Górniczy Zakład Tępań i Mechaniki Górniczej pt. „Nadzór autorski nad wykonaniem projektu technicznego zabezpieczenia przed niekontrolowanym zawałem Jaskini Głębokiej w rezerwacie przyrody Góra Zborów” oraz „Protokół końcowy z prac zespołu ekspertów powołanych do nadzoru prac związanych z zabezpieczeniem przed niekontrolowanym zawałem Jaskini Głębokiej w rezerwacie Góra Zborów”.

Z ww. dokumentów jednoznacznie wynika, że zagrożenia, które stanowiły przyczynę zamknięcia „Jaskini Głębokiej” dla ruchu turystycznego, zostały usunięte, a stan obiektu umożliwia ponowne jego udostępnienie. Prace zabezpieczające jaskinię przeprowadzono z dochowaniem zasad ochrony przyrody żywej i nieożywionej.

W decyzji niniejszej, okres, w którym możliwe jest zwiedzanie jaskini wyznaczono w terminie od 15 kwietnia do 31 października. W decyzji z 21 września 2007r. okres ten ustalony był natomiast w terminie od 1 kwietnia do 30 września. Zmiana ta wynika z konieczności wyłączenia jaskini z ruchu turystycznego w rzeczywistym okresie hibernacji nietoperzy, określonym na podstawie obserwacji prowadzonych konkretnie w tym obiekcie.

2. Potrzeby uwzględnienia, przy wyznaczaniu miejsc dopuszczonych do ruchu pieszego, ochrony cennych płatów siedlisk przyrodniczych oraz rzadkich, zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt.

Zapisy decyzji Wojewody Śląskiego z 21 września 2007r. dot. możliwości dojścia do udostępnionych jaskiń i skałek najkrótszą drogą, po istniejących ścieżkach okazały się nieprecyzyjne w stopniu mogącym powodować zagrożenie dla utrzymania właściwego stanu ochrony cennych siedlisk, w tym objętych zabiegami czynnej ochrony przyrody, w wyniku m.in. zadeptywania.

W związku z tym niniejsza decyzja w sposób jednoznaczny, poprzez oznaczenie na mapie, precyzuje przebieg ścieżek, którymi dopuszcza się dojście do obiektów skałkowych udostępnionych do uprawiania wspinaczki skałkowej.

3. Konieczności zapewnienia ochrony elementów przyrody nieożywionej oraz zbiorowisk naskalnych.
Biorąc pod uwagę, że jednym z przedmiotów ochrony w rezerwacie przyrody „Góra Zborów” są elementy przyrody nieożywionej - ostańce skalne, a także siedlisko przyrodnicze - wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* (kod 8210), do uprawiania wspinaczki skałkowej dopuszczono wyłącznie po wyznaczonych drogach wspinaczkowych, pod warunkiem nieinstalowania nowych, stałych punktów asekuracyjnych. Z ww. względów nie dopuszczono także uprawiania wspinaczki przy użyciu sprzętu naruszającego skały (np. czekany, raki) tzw. drytoolingu. Ponadto, w odniesieniu do udostępnionych dróg wspinaczkowych zlokalizowanych w obrębie tzw. „Kruczych Skał”, ze względu na charakter stwierdzonych tam siedlisk przyrodniczych oraz występowanie rzadkich, zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt, szczytowe partie tej grupy skałek nie zostały dopuszczone do uprawiania wspinaczki - ostatni wykorzystywany punkt asekuracyjny zamontowany min. 2m poniżej górnej krawędzi ściany wspinaczkowej.
4. Potrzeby umożliwienia, ze względów naukowych, prowadzenia działalności związanej poszukiwaniem i badaniem jaskiń, nowoodkrytych w obrębie rezerwatu. W związku z tym odstąpiono od ograniczenia działalności związanej z eksploracją jaskiń wyłącznie do „Jaskini Berkowej”. Jednocześnie uwzględniając możliwość wykorzystania tego typu obiektów jako zimowiska nietoperzy, prowadzenie ww. działalności nie jest możliwe w okresie hibernacji tych zwierząt.
5. Dostosowania zapisów decyzji regulującej miejsca udostępnione do wspinaczki skałkowej i jaskiniowej do przepisów wynikających z aktów prawnych wyższego rzędu tj. ustawy o kulturze fizycznej z dnia 18 stycznia 1996r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1675 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sportu z dnia 8 lutego 2006r. (Dz. U. z 2006r. Nr 30 poz. 211) w sprawie uprawiania alpinizmu jaskiniowego.

Koncepcja udostępnienia turystycznego i sportowego rezerwatu przyrody „Góra Zborów” uzyskała akceptację Regionalnej Rady Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego na posiedzeniu 31 maja 2010r. Wszystkie zalecenia sformułowane w uchwale ww. Rady, zostały uwzględnione w sentencji niniejszej decyzji.

Ze względu na ukształtowanie terenu, rozmieszczenie chronionych siedlisk przyrodniczych, a także możliwości techniczne, na terenie rezerwatu przyrody „Góra Zborów” nie wyznaczono miejsc udostępnionych do ruchu rowerowego, konnego i narciarskiego. Turystyczny szlak konny i rowerowy biegnie po drogach zlokalizowanych poza granicami rezerwatu, lecz w bezpośrednim jego sąsiedztwie.

Uwzględniając zgromadzony materiał dowodowy, w tym stanowisko Regionalnej Rady Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego można stwierdzić, że udostępnienie rezerwatu przyrody „Góra Zborów” dla ruchu turystycznego, uprawianie wspinaczki skałkowej i jaskiniowej, w miejscach i na warunkach określonych w niniejszej decyzji, nie będzie miało wpływu na utrzymanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym wymienionych w załączniku I i II do Dyrektywy Siedliskowej, dla których ochrony wyznaczono specjalny obszar ochrony siedliska Natura 2000 „Ostoja Kroczycka”. Jednocześnie uporządkowanie organizacji ruchu turystycznego w rezerwacie przyczyni się do poprawy warunków ochrony cennych elementów przyrody nieożywionej, zbiorowisk roślinnych oraz populacji rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt.

Zgodnie z art. 154 Kodeksu postępowania administracyjnego decyzja, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przemawia za tym interes społecznych lub słuszny interes strony.

Udostępnienie rezerwatu „Góra Zborów” dla celów turystyki i sportu, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad ochrony przyrody, leży w interesie społecznym. Jednocześnie decyzja niniejsza nie narusza praw wynikających z własności gruntów położonych w rezerwacie przyrody.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej służy stronie odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie 14 dni od dnia doręczenia (art. 127 § 1 i § 2, art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego).

up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

mgr Jolanta Prazuch
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

Otrzymują:

1. Towarzystwo Miłośników Ziemi Zawierciańskiej
42-400 Zawiercie, ul. Piastowska 1
2. Nadleśnictwo Żłoty Potok
42-253 Janów, ul. Kościuszki 2
3. Starostwo Powiatowe w Zawierciu
42-400 Zawiercie, ul. Sienkiewicza 34
4. Urząd Gminy Kroczyce
42-425 Kroczyce, ul. Batalionów Chłopskich 29

Do wiadomości:

1. Polski Związek Alpinizmu
00-666 Warszawa, ul. Noakowskiego 10m.12
2. Speleoklub Warszawski
00-666 Warszawa, ul. Noakowskiego 10m.12
3. Speleoklub Dąbrowa Górnicza
41-300 Dąbrowa Górnicza, ul. Sienkiewicza 15
4. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach
40-543 Katowice, ul. św. Huberta 43/45
5. Biuro Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Będzinie
42-500 Będzin, ul. Krasickiego 25
6. RDOŚ-24-PN a/a

- granice rezerwatu
- ≡≡ szlaki turystyczne
- - - ścieżka dydaktyczna
- ▣ przystanki ścieżki dydaktycznej
- obszary dopuszczone do ruchu wspinaczkowego
- · - · - ścieżki dojściowe do udostępnionych obszarów wspinaczkowych

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Konserwator Przyrody

Jolanta Prażuch
mgr Jolanta Prażuch